

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



Ordern går vidare
ur MacDonalds händer —
men vart?

August Forel är död.

Ett led i frigörelse-
kampen.

Open Door-konferensen är avslutad.

Dr. George L. Wulff

fortsätter i artikeln.

Tyskland efter den
9 augusti,

sin granskning av det tyska läget.

Ådalsstriden inför rätta.

Ljungen.

Berättelse av Ruth Persson.

Vad har hänt?

DE BEBADADE TÄVLAN mellan tolv biff- och tolv bananätare har gått av stapeln i Köpenhamn. Biffarna vunno med första plats, fem av de sju första voro köttätare. Förstepristagaren gick femmilasträcken Köpenhamn—Helsingör på 6 timmar, vilket är bra, men — vad betyder, när allt kommer omkring, en gångtävlingsseger? Grönsaker kunna vara bra ändå.

MEDE HARRY PERSSONS NEDERLAG och definitiva avsked från boxaryrket — han slogs helt hastigt av normännens Porat i ett överfullt Kostadion i söndags — har svenska folket förlorat en hjälte. Förmodligen betyder förlusten endast att hjältedyrkan — om också mödosamt — växlar föremål, eftersom hjältedyrkan är självändamål på området ifråga.

REGERINGEN HAR FASTSTÄLLT kvarnprisen för 1932. De gälla svenska spannmålsföreningens inköp av svensk råg och vete under juni—juli nästa år. Resp. 16,50 och 18,50 kr. pr 100 kg., d. v. s. 2 å 2,50 kr. lägre än nuvarande pris. Anmärkningsvärt att ingen är nöjd! Jordbrukarna besvikna, övriga förvissade om att det blir för dyrt.

MINISTERLISTAN I LONDON offentliggjordes på tisdag. Den har 10 ministrar varav 4 socialdemokrater, 4 konservativa, 2 liberala. MacDonald, Snowden och Thomas äro kvar från förra kabinettet, Baldwin, lord Reading, sir Herbert Samuel ha bl. a. tillkommit. T. o. m. antalet i denna underliga regering visar den sparsamhetens anda, som drivit fram den: I England är annars 17 ministrar normalt i en regering.

Veckovakten

Ett led i frigörelsekampen.

Från Andra Open Door-konferensen.

DE ARGUMENT emot nattarbetsförbud för kvinnor, som fördes fram på Open Doors konferens voro inte nya. Vad kunde också tilläggas i denna diskussion, som förts med sådan intensitet från båda sidor. Emellertid måste man erkänna att de kända synpunkterna, framlagda med den vältalighet och den rikedom på slående exempel som konferensens talare förfogade över, återigen hade en övertygande verkan. Det påpekades hur kvinnorna drivits ut ur de välbetalda yrkena genom nattarbetsbestämmelserna, hur dessa verka nedpressande på lönerna, genom att göra den kvinnliga arbetskraften mindre användbar. Som skydd betraktat är förbudet förfelat. Vad har t. ex. den kvinnliga hotellhisskonduktör vunnit i hygieniska fördelar, som genom nattarbetsförbudet avskedats från sin hisstjänst, och i stället, under samma förbudna, nattliga timmar skurar trappor i samma hotell, mot betydligt lägre avlöning!

Kvinnornas utnyttjande hindras inte med arbetsförbud.

Kampen emot de kvinnliga arbetarnas ofta — och med rätta — påtalade utnyttjande i dubbelarbete såsom yrkes- och hemarbetare på en

De fem åtalen.

JUSTITIEKANSLERN har på regeringens uppdrag verkställt åtal mot landshövding Stenström och landsfogde Pählman samt kapten Mesterton, löjtnant Beckman och sergent Rask. De två förstnämnda skola ställas till ansvar för oförstånd och oskicklighet i tjänsten. För de tre militärernas vidkommande överlämnas åt rätten att avgöra om de gjort sig skyldiga till större våld än nöden kräver — nödvärns-excess. Straffen för de påtalade förseelserna kunna variera från böter och suspension ända upp till avsättning och straffarbete.

I sin motivering till åtalen åberopar sig J. K. i stort sett på Ådalskommissionens rapport, vilket föranlett en serie uttalanden från pressen, varierande från tillfredsställelse till starkt ogillande och uppbragthet. Enligt Sv. Dagbladet är kärnpunkten i hela problemet den skyddslöshet, som visat sig hota samhället när det gäller vissa samhällsfarliga kategorier, t. ex. »det organiserade våld inom statens gränser, som stöddes utifrån med både förebilder och klingande mynt».

Aftonbladet, Nya Dagligt Allehanda och flera högerpartier med dem, opponera mot att Ådalskommissionens rapport fått bli avgörande för J. K:s motivering. Aftonbladet påtalar att J. K. t. o. m. gått längre än Ådalskommissionen i sin

(Forts. å sid. 4.)

gång, med den tyngsta bördan för familjens vård, måste tas upp från andra sidor. I det uttalande som konferensen antog i denna fråga låg tyngdpunkten i en vädjan till Internationella arbetskonferensen, där det påpekas att ett nattarbetsförbud måste vara grundat på arbetets art och icke på arbetarens kön — liksom varje ordnande av nattarbete över huvud taget.

Konferensen fäste uppmärksamheten på Internationella arbetsorganisationens slarviga förarbete till Washingtonkonventionen i nattarbetsfrågan, som antogs utan att principerna för förbudet ens diskuteras, utan att någon undersökning gjorts angående verkningarna av förbudet och kvinnans nuvarande sociala och politiska ställning och utan att rundfrågor till vederbörande parter skickats ut. Att konferensen krävde nattarbetskonventionens avskaffande är självklart.

Moderskapet och förvärvsarbetet.

DET STÖRSTA problemet på föredragningslistan var otvivelaktigt frågan om de kvinnliga arbetarnas ställning till arbetet under havandeskap och vid barnsörd. Att ett arbetsförbud i och för sig inte utgör något skydd var man enig om. Likaså uttalades att Open Door International på intet sätt är motståndare till ett effektivt bistånd för kvinnan och barnet vid detta tillfälle, gärna ser underhåll i samband med barnsörd, men under verkligt gagnande och för kvinnan oskadliga bestämmelser. Det framhölls att alla bör-

(Forts. å sid. 4.)

70 alnar lakansväv.

MÄNNISKOR överraska en alltid. Det beror på att man inte kan låta bli att vänta att de skola handla sammanhängande och logiskt. Ibland blir man även överraskad av sig själv. Det är då man kommer på sig med att begå handlingar som ut från ens allmänna inställning äro absurda.

En sådan handling begick jag just nu, då jag plötsligt köpte 70 alnar handvävd, helinne lakansväv.

Ur husmoderlig synpunkt är ingenting att anmärka på köpet. Varans kvalitet är utmärkt, ger god valuta för priset, och linneförrådet behöfve bättras på.

Men varför, varför faller jag för att köpa outslitliga lakan? Detta köp är gjort på lång sikt, i annat fall är det dumt. Och jag har faktiskt levat utan morgondag sedan förra hösten eller ända sen den politiska försämringen satte in med fascisternas framgångar vid de tyska valen.

Det är icke nödvändigt att räkna den dåliga vändningen i politiken från just den tidpunkten. Man kan börja att räkna från mordet på Rathenau, Jaurès eller Abel. Men för mig tedde det sig emellertid så som om vi från i höstas stadigt närmade oss en katastrof. På de tyska valen följde avslutandet av den förberedande avrustningskommissionens arbete utan uppnådd enighet, med presentation av majoritetsbeslut som icke gingo i avrustningsvänlig riktning. Tullfredskonferensen blev resultatlös, den fransk-italienska striden om flottpariteten var segsliten och ondartad, slöts och revs upp igen. De polska valen med kränkning av minoriteternas frihet och rätt förbittrade förhållandet i öster. I Tyskland ökade depressionen, arbetslösheten och desperationen. Alla länder oroades av Sovjets uppträdande på den internationella marknaden, den tysk-österrikiska tullunionen åstadkom en skräll, och sen kom slag i slag den tyska insolvensen, moratoriet, penningflykten och den allmänna ekonomiska jordbävningen som kom även England att darra.

Att tyda räckvidden och betydelsen av allt detta, gör jag visserligen inga anspråk på. Men man behöfver inte förstå så mycket för att komma in under den allmänna osäkerheten. Jag har länge vägrat att fatta beslut och ge löften över 14 dar framåt. Ibland ha tankarna av gammal vana vandrat i förväg fram i tiden, men alltid ha de vänt blodiga tillbaka.

Och så går jag plötsligt och gör något sådant som detta vävköp. Den naturliga mänskliga böjelsen att ordna, att handla som om man kunde besluta och beräkna har tagit ut sin rätt. Man vill helt enkelt handla som om det skulle bli god tid att i lugn och ro slita ut lakan under blommande somrar, då många glada människor skola somna och vakna i ens gästtrum. Vem vet, kanske när man kände på den präktiga väven, att man i all hemlighet beräknade att dessa lakan skulle te sig reputerliga vid bouppteckningen.

Undersöker jag närmare min livsföring under detta år utan morgondag, så måste jag ju medge att jag hela tiden fullföljt två linjer. På den ena har jag handlat som om ens liv skulle fortsätta i sina spår, som om det lönade sig att upfostra barn, samla material och skriva första sidan på en bok, betala livförsäkring och måla om golven. Men samtidigt ha alla medborgerliga handgrepp förefallit besynnerliga i stället för naturliga. Allt det vanda och förtrogna har upphört att vara självfallet. Lika väl kunde livet vara på ett helt annat sätt, rätt upp och ner eller hastigt slut.

Min inkonsekventa lakansväv har i och för sig icke intresse för två rader. Men den är ett litet exempel på hur man handlar i en tid som vår. Inte bara människor utan även de stora nationerna ha jämsides stora fredsprogram och stora krigsprogram, som upphäva varandra.

Vilken kamp har det inte stått i människans själ om livet skulle levas blott som en förberedelse för himmelen eller om man skulle inrikta sig på att använda och utveckla alla möjligheter under dess timliga förlopp. Jag påminner mig en gravskrift över en gammal smålandspräst. Där stod: »han begynte dö, då han föddes, och han begynte leva då han dog». Den som dikterade den gravskriften har övervunnit spänningen genom att helt gå in för den himmelska linjen och förneka detta liv.

I våra dagar är valplatsen för tvekampen mellan olika mänskliga impulser förlagd till denna jord, men spänningen är kvar. Här nere, nu, handlar folken dels som om de ginge mot liv, det vill säga fred, dels som om de gingo mot död, det vill säga krig. Det är inte underligt då att denna spänning reflekterar sig inom små mänskliga liv. Devinez.

Tyskland efter den 9 augusti.

Folkomröstningen.

VAD VILL man mer, frågar sig icke blott den tyske borgaren utan också utlänningarna. Vad vill man mer, eftersom nu folkomröstningen inte medförde något resultat och därigenom på sätt och vis också politiskt en viss stabilitet är garanterad?

Det lyckades ej för de yttersta flygelpartierna samt Deutsche Volkspartei att sätta iscen en andra 14 september 1930. Varför? Valmännen ha blivit trötta och tro ej längre på de parlamentarisk-legala metodernas botemedel.

Således: Folkomröstningens resultat är ej något förtroendevotum för den preussiska socialdemokratiska regeringen, utan ett bevis på den växande passiviteten!

De politiska kombinationernas förskjutning.

Man har på alla sidor överskattat denna folkomröstnings betydelse. Den preussiska lantdagen, vars upp-

lösning skulle ha beslutats med folkomröstningen, nyväljes ändå nästa vår. Sammansättningen blir då i alla fall en helt annan, eftersom de flesta borgerliga partier, vilka ännu ha tillräckligt stark representation i lantdagen, under tiden ha fallit sönder inom riket. Mellan idag och nästa val ligger också en hel vinter med ständigt större arbetslöshet och elände. Hela utlandet misstar sig, då det talar om en uppgörelsekamp mellan demokrati och reaktion. Blocket Brüning—Braun, om vilket dåligt underrättade utländska pressrepresentanter i Berlin tala, finns ej till. Men det finns i stället ett block Hindenburg—Brüning—riksvärdet. Detta är den nuvarande diktaturens maktpolitiska grundval i Tyskland. I verkligheten köpes regeringen Otto Braun i Preussen endast genom en obetingad kapitulation av socialdemokratin.

Det verkar ganska dråpligt att läsa om, huru kamraterna i folkomröstningen, nationalsocialister och kom-

munisterna, skjuta skulden till misslyckandet på varandra. Dessa båda partier hade ju också endast varit eniga i sin fordran på *nyval*, och den socialdemokratiska pressen är minst av alla legitimerad att påstå, att det kommunistiska partiet har medverkat såsom högerens bundsförvant, eftersom den själv sedan 1914 har varit reaktionens följeslagare i alla väder.

Folkomröstningens utgång är ingen seger. Om lösensordet hade varit: den preussiska statsregeringen kall omedelbart hängas — skulle den säkert ha samlat 20 miljoner röster. Men för formell demokrati intresserar sig inte längre någon människa i Tyskland.

(Forts. å sid. 4.)

Villaspekulanter

Vid köp av villa i Äppelvikén, Alsten, Nockeby, Smedslätten eller annat samhälle, vänd Eder med förtroende till oss.

BALDERS FASTIGHETSBYRÅ
Höglandstorget 10, Alsten
Telefon: Alsten 10 00 & 11 00

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Elin Wägner,
Elisabeth Tamm,
Ada Nilsson,
Honorine Hermelin.

REDAKTÖR:

Carin Hermelin.

ANSVARIG UTGIVARE:

Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm.
Tel. N. 48 42, 182 45.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesgatan 14 (f. d. L:a Vattug.)
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsaker,
Boutredningar och testamenten, för-
valtningsuppdrag. Även skriftliga
förfrågningar.



EIMARKS
gymnastik, bad,
massage.
Regeringsg. 28. Tel. N. 83 38

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 „ „ 73 37
GÖTGATAN 52 „ „ 333 09

CLARTÉ

Tidskrift för
socialistisk politik och kultur.

Redaktion: Ernst Barany, Leif
Björk, Bengt Helger,
Yngve Kämpe, Arnold
Ljungdahl.

Prenumerationspris 3 kr. pr helår.
Postbox 433.

Postgäro 2847, Stockholm.

TIDSKRIFTEN

QUO VADIS?

MOTTO:

Individens problem — världens problem

Nr 4 1931 innehåller bl. a.:

**Felet med nutidens
ungdom är . . .**

Livsproblem

**Det innersta i den nya tiden
Hur man svälter sig frisk**

I pressbyråns kiosker. Pris 65 öre.

Årsprenumerering Kr. 6:50.

gör pengarna

dryga —

köp

kooperativt



Den 29 Aug. 1931.

Ordern går vidare

ur MacDonalds händer — men vart?

Den andra engelska arbetarregeringen har fallit — den andra ministären MacDonald — efter 2 1/4 års regering. Vackert så. Den första — av 1924 — blev blott 9 månader gammal. Den stupade på sin utrikespolitik, på sin oerhörda framstöt i Folkförbundet hösten 1924 att gå in för Genèveprotokollets obligatoriska skiljedom och på sin ryska politik: att erkänna Rådunionen som jämbördig stat.

Det var särskilt detta senare, som gav upphov till de bästa lögnerna och de bästa tillhyggena mot MacDonald i den rasande valkampanjen oktober 1924, som skaffade högern mer än två tredjedels majoritet och kom det ärevördiga liberala partiet att sjunka till 40. Högerns och arbetarpartiernas jämnstyrka efter valet 1929 har ju sen dess gett detta lilla liberala parti den uppmärksammas maktställningen som »tungan på vågen» vid arbetarregeringens dyrköpta segrar.

Men vad har nu hänt?

Arbetarregeringen har stupat på en finansplan. Det är klassiskt regelrätt och riktigt att en regering stupar på sin finansplan. Denna är dock inte av vanligt slag. Det är snarast en »nödförordning», i häst tillskapad med anledning av att en finansiell undersökningskommitté, bestående av fem av regeringens egna medlemmar, blottat ett hotande underskott i nästkommande års budget på över 100 miljoner pund sterling.

Det gäller nu att hastigt hejda den »psykologiska» verkan av detta meddelande i det engelska pundets sjunkande värde, kapitalflykt och utländska krediters uppsägning. Det sägs också att det är City, bankvärlden, som dikterat den nödförordning-finansplan, som huvudsakligen

bygger på nedskärning av arbetslöshetsunderstöden.

Men mot en sådan finansplan har inte den konservativa »Oppositionen» opponerat. Nej, MacDonald är fälld av sina egna.

Allt har ju hänt medan Parlamentet haft ferier. Avgörandet skedde vid regeringssammanträde natten mellan sistlidne söndag och måndag. Oppositionen mot MacDonalds finansplan — med nedskärning av arbetslöshetsunderstöden till 10 % — inom hans eget kabinetts anses behärska omkring 200 röster av parlamentsgruppen, d. v. s. mer än 2/3 därav.

MacDonald är störtad under förhållanden, som aldrig liknelsevis förekommit under engelsk parlamentarisk historia. Och han kommer åter — dagen efter — under lika utomordentliga förhållanden: i spetsen för en regering, till lika delar sammansatt av konservativa, liberaler och — vad skall man kalla den tredje delen? Inte representanter för arbetarpartiet — möjligen för en MacDonalds-grupp därav.

Arbetarpartiet i stort, fackföreningsfolket, fylkar sig kring Henderson. Sannolikt blir han arbetarpartiets, d. v. s. Oppositionens ledande i parlamentet. — Men ordförande vid avrustningskonferensen i Genève som engelsk arbetarregerings utrikesminister blir han sannolikt inte. — Dock, om utgången av det nyval, som bebådas i oktober, sedan denna »nationella samlingsministär» genomfört sitt enda ärende, finansplanen, är svårt att profetera.

Det nattliga kabinettsammanträdet i söndags leder tanken till ett annat sådant. Det var natten mellan lördag-söndag, den 1-2 augusti 1914. MacDonald, ledare för det dittills djupt föraktade Labour Party — på 40 medlemmar — blev kallad upp i det liberala kabinettet, som skulle ombildas till en nationell samlingsministär. Han erbjöds plats som gisslan för arbetarpartiet. Men vägrade.

Han kom åter ut på gatan, i sällskap med Lloyd George, just som Big Ben, den stora klockan i parlamentshusets torn, började slå midnatt. »Hör, George», sade han, »det är ett tidevarv som går i graven». Och de skildes.

Ett par dagar senare fick han misstroendevotum från sitt parti och avgick som ledare. Henderson blev i stället ledare och gick in i krigskabinetten — och MacDonald gick för åtta år ut i öknen som en dömd och fredlös man, följd endast av en handfull veteraner ur kärntroppen I. L. P., oberoende arbetarpartiet. Men

Framtida utveckling.

Open Doors konferens i Stockholm är avslutad. En sådan församling av framstående kvinnor samlad till överläggningar och härav följande uttalanden och beslut måste väcka ett stort uppseende och mana till eftertanke. Vi följa icke den del av pressen, som med nöje försöker att vifta bort det hela — där bakom döljer sig alltid en viss fruktan. Vi ta även ett bestämt avstånd från dem, som försöka att på ett mystiskt sätt bortförklara sina meningssfränders deltagande och delaktighet i konferensen.

Tidevarvet har alltid gått in för alla lika rätt till arbete och lika rätt inför lagen samt lika lön för samma arbete för män och kvinnor, och varken kontjunkturen eller konjunkturen politik skall förmå oss att överge denna vår ståndpunkt. Men den tanken som nu sysselsätter oss är: Hur kommer kvinnorörelsens framtida utveckling att gestalta sig? Rösträttsrörelsens arbete räckte icke längre än till dess medborgarrätten blev genomförd. Och sedan! De politiska kvinnosammanslutningarna inom de olika partierna ha — åtminstone inte ännu — kunnat övervinna bristen på självständighet och solidaritet hos oss kvinnor. Männen äro fullt ut lika osjälvständiga, men av instinkt hålla de ihop mot kvinnorna, det är deras styrka. Det är den instinkten vi måste ersätta med målmedveten solidaritet. Men vi ha haft för kort tid på oss än och vi ha haft för kort tid att vakna till politiskt intresse.

Open Door har gått in för kvinnornas ekonomiska frigörelse. Den är nödvändig. Men där måste ske en samling över hela världen mellan politiskt intresserade kvinnor beredda till handling.

Vi hoppas att Open Doors nästa steg skall bli att kalla till sådan samling.

E. T.

Vi erhåller Tidevarvet



varje vecka till årets slut genom att på närmaste postkontor insätta

Kr. 2:—

på Postgironummer 1544

TIDEVARVETS exp.
STOCKHOLM 2

Mötesplatsen.

Svenska Kvinnors Medborgarförbunds centralstyrelsemöte ägde rum i Stockholm lördagen den 22 augusti, under ordförandeskap av fröken Ingeborg Wallin.

Utom föreningsärenden hade mötet bl. a. att ta ställning till en del förslag om upptagande av vissa frågor till behandling inom Internationella Alliansen. Dessa frågor — samtliga av stor ekonomisk och social betydelse för kvinnorna — voro: *Former av hävdvunnet slaveri för kvinnan i hemmet, Födelsekontroll, Kvinnornas ställning inom kyrkan, d. v. s. tillträde till prästämbetet och andra kyrkliga tjänster, samt slutligen Hemmet och kvinnans förvärvsarbete*, eller med andra ord, kvinnornas dubbla yrke.

I frågan om födelsekontroll hade styrelsen förvärvat d:r Gerda Kjellberg som talare. D:r Kjellberg gav i en kort och belysande översikt de viktigaste linjerna i befolkningsfrågans utveckling ända fram till våra kristillfylla dagar. Efter det med mycket intresse ähördade anförandet beslöt mötet hemställa, att de föreslagna frågorna skulle i följande ordning upptagas till Internationella Alliansens vidare behandling och undersökning:

Födelsekontroll, kvinnoslaveri i hemmet, »dubbla yrken», kvinnorna och kyrkan.

han kom åter som ledare för ett mångdubblat arbetarparti — och blev premiärminister.

Har nu återigen ett tidevarv gått i graven? Vem har gått ut i öknen, vem har framtidens förseglade order i sin hand och vem skall komma som segrare? Har MacDonalds gripande historia slutat i en borgerlig samlingsministär?

En kärntropp av I. L. P. finns fortfarande. Dit hör inte Henderson. Men den är Oppositionens kärna.

Den har ett program, sedan ett par år uttryckt så: »Socialism i vår tid». Och under denna sommars innehållsrika parlamentariska semester-tid har den vid sin s. k. sommarskola utformat detta program i praktiska satser, att genomföras som en *5-årsplan!* De ledande namnen äro Fenner Brockway, Maxton och Wise. Skall framtiden igenkänna dem, eller någon av dem, som bärare av sin hemliga order? Eller helt andra? Från andra zoner?

Anna Schuldheiss' Skola.

Götgatan 26 (Repslagaregatan 15).

HÖGRE FLICKSKOLA MED NORMALSKOLEKOMPETENS.

Anmälningar mottagas: 1) till de fyra klasserna i den förberedande avdelningen, 2) till klass 1 av den 7-åriga elementarskolelinjen samt 3) till klasserna II-VIII av den 8-åriga elementarskolelinjen.

Prövning av inträdesökande och flyttningsförhör måndagen den 31 aug. kl. 10 f. m. Upprop med skolans klasser utom första förberedande klassen tisdagen den 1 september: kl. 10 f. m. klasserna III-VIII; kl. 12 midd. klasserna 2:a och 3:e förb., I och II.

Upprop med *nybörjare* fredagen den 11 september kl. 12 midd.

Mottagningar från och med den 20 augusti kl. 12-1.

ANNA BJÖRKMAN,
föreståndarinna.

ATENEUM FÖR FLICKOR. Sveavägen 48.

Högre flickskola med normalskolekompetens. Från höstterminen 1931 fyra förberedande klasser. Husmoderskurs.

Till första förberedande mottagas fortfarande anmälningar av såväl flickor som gossar.

Flickor, som med godkända betyg genomgått fyra klasser av folkskolan, mottagas efter prövning i modersmålet och matematik i första klassen av den *sjuåriga flickskolelinjen*.

Även från folkskolans *sjätte* klass mottagas elever.

Den *praktiska klassen* är avsedd för dem, som genomgått flickskolas sjätte klass (ev. femte klassen) och vilka på grund av klen hälsa eller större fallenhet för praktiska studier än för teoretiska antingen önska avsluta sina skolstudier tidigare eller icke kunna direkt fortsätta till påföljande klass.

Inträdesprövningar lördagen den 29 augusti kl. 10, flyttningsprövningar måndagen den 31 augusti kl. 10, upprop med klasserna 4 förb., 1-8 tisdagen den 1 september kl. 11, med klasserna 1-3 förb. måndagen den 7 sept. kl. 10.

Husmoderskursen börjar onsdagen den 2 september kl. 11.
Mottagning från och med den 17 augusti kl. 11-12. Tel. 36 90. Postfack 3093, Stockholm 3.

Palmgrenska Samskolan.

(Grund. 1876). Kommendörsgatan 34, Stockholm.

Fyrklassig förberedande skola, som bereder till inträde i realskolan;

5-årig realskola med realskolexamensträtt;

3-årig latin- o. realgymnasium med studentexamensrätt sedan 1888. Nedsatta avgifter för mindre bemedlade o. för syskon (endast den äldste betalar hel avgift). Obligatorisk slöjd för alla elever i realskolan. Nästa läsår börjar med inträdes- o. flyttningsprövningar den 31 aug. kl. 10 f. m. Allm. upprop den 4 sept. kl. 1 e. m.

Prospekt o. upplysningar genom undertecknad, adr. som ovan.
Telefoner: Exp. 715 49, rektor privat 707 09.

HENNING L. HAKANSON.

Stiftelsen Whitlockska Samskolan

Eriksbergsgatan 8 B.

Fyraårigt real- och latinygnasium, det senare med nyspråklig-humanistisk linje.

Elementarskola med normalskolekompetens. Fyrklassig småskola.

Första klass av den sjuåriga elementarskolan (grundad på fyraårig folkskolas kunskapsmätt) upprättas i höst.

Inträdes- och flyttningsprövningar till gymnasiet och klasserna 11-8 den 28 aug. kl. 9, till klasserna 7-2 den 29 aug. kl. 9.

Upprop den 1 sept. kl. 10 för gymnasiet och klasserna 11-8, kl. 12 för klasserna 7-2.

Klass 1 förb. börjar den 8 sept. kl. 9.30.

Mottagning från den 21 aug. kl. 11-12. Tel. Norr 636.

INGRÍD WARBURG.

MATS REDIN.

Sofi Almquists Samskola.

Nybrogatan 19.

Läroverk med studentexamen på real- och språklinje, 8-klassig flickskola med normalskolekompetens, förberedande avdelning. Lärj. från folkskolans 4:de kl. emottagas.

Prövningar: d. 31 aug. (endast för gymn. och VI-VIII) och d. 1 sept. kl. 10. Terminen börjar d. 2 sept. kl. 12. Första förb. klass d. 15 sept. kl. 10.
Mottagning: fr. o. m. d. 19 aug. månd., onsd. och fred. kl. 11-12.

August Forel.

August Forel, den store europen, slutade den 27 juli 1931 vid nära åttiofyra års ålder sitt liv. »Han var en av de sällsynta människor — skriver hans levnadstecknare, dr Alexander von Muralt, i den tidning, som stod Forel själv nära, Der Aufbau — som tack vare lyckliga yttre omständigheter och tack vare en oförstörbar viljekraft, förunnas att utveckla till rikaste blomning alla de utomordentliga gåvor, som en giv-

ningsområde. Hjärnforskning och ärftilighetsforskning var hans »special»-område, men redan från 1880-talets början hade han fört fram som sin mening, att orsaken till sinnessjukdomar till hög procent var att söka i uppfostringsfel — såväl i bortskämning som å andra sidan i råhet och kärlekslöshet.

Han hade vidare arbetat för en ny strafflagstiftning, som tog hänsyn till alla de fall, då förbrytare

nom som en förebild för människorna.

1887 blev Forel — då 39 år — ordförande vid den 2:dra internationella antialkoholkongressen och var sedan undantagslöst närvarande, som den ledande, drivande, främsta kraften vid alla dessa kongresser, tills kriget ändade deras tillvaro. Och dock var detta blott en liten del av den propagandaverksamhet av gigantiska mått, som han för nykterhets-saken utövade i tal, i skrift, i handling. Ända till Mindre Asien har hans föredragsresor sträckt sig, och Serbien har honom att tacka för begynnelsen av en nykterhetsrörelse över huvud taget.

Det är som om Forels kamp för nykterhets-saken vidgat hans blick för de sociala frågorna — och under dessa sista år på 80-talet börjar också hans strid vid Josephine Butlers sida i anti-reglementeringsrörelsen.

Från sin läkare-venenskap vek han dock icke. Under samma stormiga år på 80-talet tog han med djupaste intresse del i Nancy-skolans forskning på hypnotismens område, blev själv en av samtidens skickligaste hypnotisörer och kunde vid schweiziska läkarföreningens årsmöte 1888 för sina »nästan andlösa» kolleger lägga fram sina märkliga erfarenheter och resultat på detta område. Hypnotismen — liksom senare psykoanalysen, som han studerade alltifrån dess för-Freudska tid — blev i hans hand och åskådning ett bland andra verktyg med uppgift att tjäna hälsans stora ändamål, men klart såg han också dess begränsning.

År 1904 beslöt sig Forel, efter ingående rådgörande med sin hustru, att utarbeta en omfattande och allmänförståelig framställning av den sexuella frågan. Året därpå utkom hans 600 sidor digra verk Den sexuella frågan. Den översattes så gott som omedelbart på 16 språk och har i hundratusentals exemplar spritts över världen. Till största delen är den en anatomisk-fysiologisk redogörelse. Men den tar också ställning till med sexuallivet samhöriga etiska och sociala frågor: om



August Forel.

mild natur skänkt. Hans ädla, djupa, goda väsen, den fullständiga hängivenhet med vilken han ägnade sitt liv åt det sociala arbetet skall i alla tider stå som en lysande förebild.»

— Det blir en gård av enkel hederlighet att i dagens strider, ställningstaganden och avgöranden erinra om August Forel — medan han ännu lever! — skrev H. L. H. i Tidevarvet för den 12 april 1930. Knappt ett och ett halvt år senare har detta lysande förebildiga långa arbetsliv slocknat.

Vad var då Forel? Det är inte så lätt omtalat. Sedan 1879 och i många år framåt var han chefsläkare vid det stora sinnessjukhuset Burghölzli i Zürich, som han från grunden och vidare dag för dag reformerat från att ha varit »det berömda helvetet Burghölzli». Samtidigt föreläste han som professor i psykiatri vid universitetet i Zürich och har därigenom utövat ett bestämmande inflytande på detta forsk-

borde behandlas och ej straffas, och han hade gjort förslag till en ny sinnessjukvårdslag.

Dessutom var han redan sin samtids erkänt främste myr-forskare. Forel har under sitt liv beskrivit över 3,500 förut outforskade myrarter och varianter. Därtill kommer hans psykologiska och sociala forskningar i myrvärlden. Han har publicerat omkring 250 uppsatser, broschyrer och större verk om myror. Det sista, i fem band, skrivet med vänster hand av en till det yttre bruten gubbe, är från tiden efter kriget och utgör en studie över internationella och inre politiska förhållanden i myrvärlden — med ständiga utblickar i människovärlden.

Den orubbliga tilltro han hyste till styrkan i människornas sociala medvetande, som bara väntade på att bli väckt och värdat, tillskrev han sina myrstudier. Myrnornas samhörighetskänsla och offervillighet för stammens gemensamma bästa upphörde aldrig att väcka hans beundran och ställdes ständigt av ho-

syn och skuld, om äktenskap, dubbelmoral, prostitution och »penningäktenskap», om kvinnofrågan, kvinnorrättigheter och fördelen av att alla barn bure sin mors namn, om barnbegränsning och sterilisering,

Ljungen.

Av Ruth Persson.

(Forts. fr. föreg. nr.)

Föräldrarna erkände inför varandra, att han var kinkigare, än vad flickan varit. Men så var han också så mycket klenare, urskuldade modern honom.

Hon vände tålmodigt bladen i familjebibeln och andra illustrerade böcker, medan hon berättade och sökte fördriva tiden åt honom de långa vintrarna, då han visserligen kunde gå, men ännu inte följa systemen ute. Och hon visade honom på föremålen därute. På människorna och på djuren. Och på träden, som stod där och vinkade med de nakna armarna. Och på snöflingorna. Och på molnen, som drog fram högt, högt uppe där de små änglabarnen bodde hos gud. Och hon sjöng:

»Däruppe är det ingen natt och ingen gråt och smärta.»

Hon sjöng det utan mening. Endast emedan det föll henne så in. Men i tonen kom klangen av allvaret i den kamp mannen och hon redan förde för hus och hem. Och den fängslade. Gång på gång bad han henne taga om den. Och i halvtimmar kunde han bli stående i tyst betraktan av de drivande molnfigurerna.

»Om vi är snälla få vi en dag gå och leka med barnen som bo däruppe», sade han en sommardag, då systemen och han stod och betraktade en stor ullig sky, som kom glidande.

Systemen hade inget minne av någon utläggning varken av ämnet änglar eller andra himmelska ting. Men hon fann ingenting märkvärdigt i att det fanns barn däruppe. Regnet kom ju därifrån, och likaså haglet och snön. Det var endast det, att brodern hade fått vetskap om något, som hon inte hade haft en aning om. Brodern, som var så liten, och alltid skulle ses efter och hjälpas! Det hade aldrig hänt henne förr. Och vems var manne barnen, som bodde däruppe. Vad hette deras far?

Jaså, Gud. Då var det ingen av människorna, som brukade komma för att tala med hennes egen far om växlarna.

om fattigdomens och det mekaniska livets skuld i sexuallivets förgiftning etc. etc. —

Från Forels verksamhet under krigs- och efterkrigsåren faller mest i ögonen en serie av protester, framförda med hela tyngden av hans personlighet och dräpande framställningskonst; protest mot behandlingen av krigstjänstvägrare, mot indragning av pacifistisk litteratur, mot kränkningar av asylrätten, mot utrotningen av det armenska folket under stillatigande från Turkiets bundsförvanter.

Forels ögon hade sedan flera år inte klart kunnat urskilja hans livs små vänner, myrorna. Han hade också, utan ordande och sentimentalitet, lämnat sin myrsamling, den största i världen, till naturhistoriska museet i Bern. Men över hans liv stå ristade, med gåtfull djupskrift av sanning och verklighet, de enkla myr-orden: Allt övervinnes genom arbete.

Men det fanns en annan, som hon lagt märke till. En som hon inte kände namnet på. Kanhända var det han. Och hon sporde:

»Kör han med två svarta hästar?»

På hästar hade brodern aldrig tänkt i detta sammanhang. Men han hade sett illustrationen av Tor och hans bockar. Och bestämt hade man den gången berättat något om Gud. Han svarade:

»Nej, med bockar.»

Och flickan stod där häpen. Hon visste inte om något annat slags bock än sågbocken. Men så förstod hon.

Brodern var ju så liten. Den där Gud var ingen av människorna. Han var bara en av de stora pojkarna, som lekte att han var det. Kanhända hon ändå kände honom.

»Hur ser han ut», frågade hon.

Brodern funderade. Och så började han förklara.

»Man kan inte se honom», sade han. »Han är där. Och han är där. Och där. Och överallt är han. Men man kan inte se honom.»

Då skrattade flickan, ty nu begrep hon. Brodern hade sådana lustiga benämningar på saker och ting. Det han kallade Gud var detta osynliga, som fadern kallade storm. Det hade hon ju alltid vetat att det fanns bland molnen.

»Det vet jag», sade hon. »Och så gör han.» Och hon fattade honom i axlarna och började blåsa honom i ansiktet.

Han kippade efter andan och kämpade för att bli fri. Men hon var den starkaste, och fortsatte tills ett fönster öppnades och moderns röst ropade till henne. Då släppte hon honom, och skrattade. Men hon hade fått en idé.

»Vi ha också bock», sade hon. Och drog honom med sig till sågbocken.

Han såg hur hon började ordna för att få tön och vagn. Han förstod, att hon inte förstätt honom. Men han visste inget sätt att förklara sig, och leken såg ut att bli rolig. Han teg och kröp upp till henne på huggkubben. Och så åkte de långt, långt, långt bort. Sade systemen.

På taket till uthuset satt en stare med näbben i vädret och sjöng. Det doftade av krusbärsblomst och vinbärsblomst och fjärlilar lekte omkring dem. Hönsen kacklade och på gårdsplanen gick en gris med svansen i knorr och smågrymtade för sig själv. Allt var frid.

Och systemen pekade och visade ut för honom vad märkvärdigt de åkte förbi. Ibland stannade hon och bytte ett par ord med någon bekant de mötte. Hon smackade och höjtade och ryckte i tömen och skrattade och trängdes med honom på huggkubben. Men han satt och tänkte på, att hon hade mött Gud, och att han varit så förskräcklig mot henne. Gud, som fanns överallt. Bak häckar och buskar och under skåp och sängar. Och bakom deras ryggar just nu. Gud som man endast kunde se om man var död.

Plötsligt började han gråta.

»Vad har du gjort honom», kom modern och frågade och tog ett fast tag om hennes arm.

Flickan hade inte gjort honom något alls, försäkrade hon. Hon hade bara



Forels bokägar-märke: Arbetet övervinner allt.

syn och skuld, om äktenskap, dubbelmoral, prostitution och »penningäktenskap», om kvinnofrågan, kvinnorrättigheter och fördelen av att alla barn bure sin mors namn, om barnbegränsning och sterilisering,

V I S T Å T I L L T J Ä N S T

Ateljé myran
Modeskola
Biblioteksgatan 12, 4 tr., hiss
Telefon 94 38
Kurser på längre eller kortare tid i all slags sömnad. Kursen, börjar den 1:a september.

En trött husmor
stärkes och livas av
Järnmedicinen **IDOZAN**
Skodar ej länderna. Förordas av läkare. Fås å alla apotek.

Gynna
Tidevarvets annonsörer!

BRYGGERIER
Måltidsdrickat
— Det bästa
Pröva det! Begär det hos Eder varus leverantör, eller ring **KUNGSOLMS BRYGGERIET**
Kh. 69 12 — Automattel. 50 69 12.

FÄRG- OGH SJUKVÅRDSAFFÄR
G. H. Gustafssons Färghandel
Hornsgatan 100 (hållplats Ringvägen)
Söder 318 68 — Söder 148 45.
Stor sortering i sjukvårdsartiklar.
Filiabler:
Folkungagatan 140 — Erstagatan 23
Brännkyrkagatan 96.

FÖRGYLLERI
Ph. Kjellberg
Förgylleri och Ramverkstad.
Norra Smedjegatan 34. Tel. N. 17 87.
Omförgyllningar och reparationer av såväl Ramar som Möbler.
Inramningar. Handskurna, patinerade ramar. Billiga utställningsramar.

HOTELL
Hotell o. Pensionat Esplanade
Blasieholmsgatan 3, Stockholm.
Telefon Norr 312 55 (växel)
FREDRIKSHOVENS PENSIONAT
Fredrikshovsgatan 10. Tel. 739 48, 791 34.
Sven **Hällegårds pensionat, Skärsåtra**
Tel. Skärsåtra 4. REKOMMENDERAS.
Modern, trevliga rum. Billiga priser.
Frå ANNA FAHLSTROM

Lucks ReklamWaffe

MASKINMÄRKNING
Har Ni märkt?
Maskinmärkning, hälsom, plissee ring, knapphål, stoppning och fallning av duktyger utföres väl.
Elin Madéns Märkningsateljé.
H. K. H. Kronprinsens Hovleverantör.
14 Herkulesg., inv. Bränkeb. storg. Tel. N. 11905.

SKYLTLAR och SKYLTSTALL
SKYLTLAR alla slag. **Ljusreklamer.**
Moderna Skyltdockor.
Butiksinredningar, Skyltställ.
A.-B. Svenska Reklam- & Skyltfabriken
Atlasgatan 5, Stockholm. Tel.: N. 33445

SLIPERI
KNUT SUNDSTRÖMS SLIPERI
ODENGATAN 36. Tel.: Norr 22062
Utför all slags slipning.
Förtäring emottages. Reparationer av läs och nycklar m. m.
Arbetet utföres noggrant o. till billiga priser.

TAPETSERARE
Omstopning av möbler
och madrasser, mattpåläggning utföres väl och billigt.
H. R. JOHNSON, Döbelnsgatan 21
Telefon 31 05

TRIKÅAFFÄR
TRIKÅBODEN
ELLA ANDERSSON
7 BORGMASTAREGATAN 7
Tel. Sö. 389 38.
Trikkunderkläder, Sybehör, Strumpor, Handskar, Vantar m. m.

URMAKARE OCH OPTIKER
Vid köp av Ur
vänd Eder alltid till en ansvarig fackman.
Firma TELLANDER
Tel. 847 28 VANADISPLAN 1 Tel. 847 28
Noggrant exp. av glasögon.

Z. E. A.
ZETTERGRENS ELEKTR. AFFÄR
Birgerjarlgatan 105 s vid Frejgatan
Tel. Vasa 186 58.
Allt för det elektriska — Dammsugare och golvbonare uthyras.
RADIO — FOTO — GRAMMOFONER — SKIVOR

Ett led i frigörelsekampen.

(Forts. fr. sid. 1).

dor, som påläggas arbetsgivaren i samband med arbetarkornas moderskap, i själva verket drabba kvinnorna själva, genom att göra dem mindre värdefulla, mera besvärliga och dyrbara som arbetskraft.

Vem skall bestämma ledighetens längd?

De olika synpunkter, som företräddes under förhandlingarnas gång gällde egentligen olika grader av skärpa i kravet på kvinnornas rätt att själva avgöra.

Som ett exempel på vilka opraktiska bestämmelser kvinnorna kunna vara tvungna att underkasta sig nämndes, att vissa statsanställda i Danmark äro tvingade att ta ledigt från arbetet 3 månader före nedkomsten. Under denna tid få de uppbära halva lönen. Undantag kunna dock medgivas efter särskild prövning, vilket lämnar stort utrymme för godtycke.

De vidlyftiga uttalanden, som förelagts konferensen i moderskapsfrågan skola — liksom övriga resolutioner — ännu en gång justeras med avseende på formuleringen och överlämnades till resp. kommittéer för slutgiltig utformning.

Kvinnornas egna fackföreningar.

Det förekom vidare diskussion om kvinnornas ställning till fackföreningarna och om önskvärdheten av särskilda fackföreningar för kvinnor. Här uttalade konferensen att endast sådana fackföreningar, som begära full likhet för kvinnorna ifråga om anställningsvillkor, löner och arbetsförhållanden i övrigt, kunna vara kvinnorna till nytta. Emellertid rörde sig diskussionen mest om sådana fackföreningar som läkares och lära-

res. Den brännande frågan om industriarbetarnas möjligheter att göra sig hörda inom sina organisationer berördes endast flyktigt. Bland dem som yttrade sig där var emellertid en dansk industriarbeterska, som påpekade hur svårt kvinnorna ännu ha att hävda sig bland männen, eftersom »de kan mer än vi». Hon berättade vidare att de danska kvinnliga fackföreningarna kämpat som lejon mot sårslagstiftningen — och som vi vet, också lyckats hindra den.

Open Door inför allmänheten.

Ett till trängsel fyllt offentligt möte var på onsdagen anordnat på Läkarsällskapets lokal. Det gav en belysande sammanfattning av konferensens arbete. Vältaligt och med stor framåtanda lade talarna, Macmillan, de Craene, Le Sueur, Abbott, Westergaard och Baer, fram Open Doors programplaner. I moderskapsfrågan talade den svenska representanten dr. Andreen-Svedberg, som särskilt framhöll det rena arbetsförbudets otillräcklighet som skydd.

Open Door Internationals andra konferens avslutades på fredagen med en kraftig vädjan om uppslutning kring arbetet av alla intresserade.

Söndag på Fogelstad.

Ett femtiotal av konferensdeltagarna hade på söndagen hörsammat fröken Tamms inbjudan till ett besök på Fogelstad, där också Medborgarskolan besågs. Det var med stort intresse som gästerna togo del av den redogörelse för skolans arbetssätt, som rektor Hermelin lämnade i sitt välkomstal, och man uttryckte sin förtjusning över anordningarna. Intresset sträckte sig också i högsta grad till gårdens sevärdheter, där deltagarna hängåvo sig åt beskådande av ladugård, vinvhus

och trädgård och där naturligtvis de kvinnliga ladugårdsförmännen väckte deras stora gillande.

Pressröster: Äro de låga kvinnolönerna en naturlag?

På måndagen tog sedan sommar-skolan i Sigtuna sin början. Under tiden avlyssnas i den svenska pressen ekot av denna förhandlingsvecka omkring aktuella ekonomisk-sociala problem. Social-Demokratens kvin-nosida anför de kända skälen mot rörelsen: att dess förkämpar äro överklassdamor utan praktisk erfarenhet, och med arbetet som något slags tidsfördriv, ett påstående som knappast håller streck. — Samma argument användas i Östergötlands Folkblad, som också förbiser Open Doors inställning till varje åtgärd som verkligen fungerar som ett skydd. Det är synbarligen en fast förvisning om att kvinnorna för alla tider skola vara bundna vid låga löner och dubbelt arbete, som dikterar exempelvis följande:

»Att låta en kvinna i tungt och hälsofarligt industriellt arbete bli helt beroende av arbetsgivarens godtycke exempelvis vid förestående barnsönd kunde uppenbarligen leda till de mest ödesdigra konsekvenser, och det skulle i realiteten innebära att samhället fränsade sig allt ansvar för mödrarna och barnen — ett återfall alltså i gammalt barbari, i gammal okultur.»

En triumferande makt.

Men, — det kan gå på samma sätt med Open-Door-rörelsen (som med rösträttsrörelsen, vilken till sist blev en segrande och triumferande makt), skriver Arbetarbladet. »Open-Door-rörelsen som egentligen ingenting annat är än ett nytt led i historien om kvinnornas frigörelsekamp.»

C. H.

Tyskland efter den 9 augusti.

(Forts. fr. sid. 1).

Sänkt levnadsstandard är oundviktig.

Vad vill man mer? Danat-banken har med statligt understöd öppnat sina kassar; staten har hjälpt Dresdner-banken; bankholidays ha upphört; banker och sparkassor ha återtagit sina utbetalningar; riksbanksdiskontot har sänkts med 10 procent. Dessa fakta och folkomröstningens s. k. framgång ha skymt blicken, så att ingen ser att den ekonomiska situationen återigen försämrats.

Det är det gamla kretsloppet:

1) Skatterna inbetalas ej i den utsträckning som det hade spåtts på papperet; det första halvåret 1931 medförde ett avsevärt underskott; under juli månad har det knappt betalats några skatter alls; den andra hälften av 1931 kommer att förevisa ett vida större underskott än första halvåret.

2) Socialpolitiken kommer endast att bedrivas i den omfattning, som den sista nödförordningen fastställt. Men arbetslösheten ökas starkare än man hade trott. När Institut für Konjunkturforschung i sin sista redogörelse uppskattade arbetslöshets-siffran denna vinter till 5—6 miljoner, gjordes beräkningen under den förutsättningen att det ej skulle inträffa någon vidare försämring. Under tiden har penning- och kreditkrisen inträffat, vars verkningar på arbetsmarknaden först komma att visa sig under den närmaste tiden. Redan därigenom blir arbetslösheten större denna vinter; vi måste räkna med minst 6—7 miljoner.

Det tyska folkets flertal drabbas av detta. Ej blott proletariatet, utan också, i ständigt växande utsträckning medelklassen, som utgör två femtedelar av befolkningen. Man behöver inte vara profet för att förutsäga att levnadsstandard för 90 procent av befolkningen kommer att ytterligare försämrans inom den närmaste tiden.

Den »nationella självhjälps» väg.

Men denna gång är det svårare än förut att beskylla Frankrike eller Young-börderna för eländet. Ty försämringen inträffar just inom betalningsfristens år.

En enda utväg återstår för regeringen Brüning och dess medhjälpare inom industrien och näringslivet: den »nationella självhjälps» väg. Hur denna nationella självhjälps väg ut, ha vi redan sett.

Regeringen Brüning sanerar med mycken storslagenhet bankernas bankrott. Fort och rikligt. 300 miljoner för Dresdner-Bank; 140 miljoner för Garantie-Bank. Man lånar 45 miljoner åt industrien, som är gäldenär till Danat-Bank, och som samtidigt skall stöja den.

De fem åtalen.

(Forts. fr. sid. 1.)

upptäckt om att *upploppsagitation icke förelåg* vid demonstrationerna, och finner det märkvärdigt att den militär, som av samhället beordrats att skydda samhället, kan anses ha gjort sig skyldig till nödvärnsexcess.

Dagens Nyheter skänker J. K. sitt gillande för hans hållning som enbart åklagare, icke domare. Den socialdemokratiska pressen är nöjd i sak. Åtalen äro ägnade att lugna det allmänna rättsmedvetandet och man hoppas att intet översätande skall ske.

Rättegången är utsatt till den 9 september.

kört. Så fort, så fort så. Och så hade han visst blivit rädd. Trodde hon. För så fort, som hon kunde köra, vågade nog han, som var så liten, inte åka.

Men moderns grepp om armen blev endast fastare. Det var varken hennes eller Bergs mening att barnen skulle få lära sno sig fram med undanflynkt.

»Seså, bara! Tala nu om hur det gick till», sade hon.

Och flickan började fundera. Ty nu gällde det att kunna förklara sig.

»Det var visst bocken», försökte hon. Men det gjorde ingen verkan. Modern såg misstrogen ut.

»Bocken», sade hon. »Här finns ju ingen bock.» Och så vände hon sig till pojken.

»Skrämde hon dig», frågade hon.

Det var inte riktigt så. Men han orkade inte mer än klämma armarna hårdare om hennes hals och snyfva: »Jaa.»

Flickan sökte protestera. Men modern hade sett från fönstret vad hon sett.

»Om du vill vara så god, att vara snäll vid din lille bror», sade hon och tog ett fast tag i hennes tinninghår. »Annars skall jag minsann lära dig.» Och så vände hon tillbaka med pojken på armen. Flickan såg efter dem.

»Jag gjorde det inte», skrek hon till. Och ännu en gång. »Jag gjorde det inte.» Sedan fick hon syn på grisen.

Sprang fatt honom och slog följ med honom nedåt uppfartsvägen.

När brodern någon timme senare vaknade och åter kom ut till henne, hade hon byggt sig en by i grushögen på gårdsplanen. Hon hade glömt sin vrede.

»Titta, så fint jag gjort det», sade hon. Men när han försagd hukade sig ned hos henne, mindes hon och tillade fientligt:

»Det är mitt.»

»Jaa», svarade han mjukt. Och hon förklarade ännu fientligare:

»Det som är mitt får du inte röra. För du ljuger.»

»Titta!», sade han. Och reste på sig och tog ett litet skutt.

»Titta!», sade då också hon och gjorde ett hopp över hela sin byanläggning. »Och titta», fortsatte hon glatt och hop-pade vidare hän över gårdsplanen.

Brodern såg efter henne. Hon var styggt. Hon hade skrämt honom så att han blivit rädd och gråtit.

Men så vågade han göra med henne. Och han tryckte foan långsamt ned över en av hennes gårdar och såg hur den krossades under trycket.

Plötsligt mindes han sin skräck. Stack iväg uppför kökstrappan och slog igen dörren efter sig.

»Gömmer du dig», sade modern.

Ja, det var ju bara, som han lekte att han gömde sig. Om systemen kom efter skulle han rusa mot henne och säga:

»Bah.» Då skulle hon kanhända också bli rädd. Och skrika. — Eller var det så att flickor inte kunde bli rädda. Hon sade själv nej.

Föräldrarna tänkte på att egnahems-lånet var förfallet, och att odlingslånet snart också skulle vara det.

De tänkte därpå under arbetet. Och de tänkte därpå under måltiderna. Om kvällarna, när de lade sig, och om morgnarna, när de stego upp. Och ju mera de tänkte därpå, ju tydligare stod det för dem, att de denna gången inte skulle få någon möjlighet, att komma ut med omsättningssumman för varken det ena eller det andra. Någon gång under hösten eller förvintern kunde de vänta ut-mätning och exekutiv auktion.

Ty till utmätning och exekutiv auktion skulle det gå om omsättningssumman inte kunde anskaffas. Berg hade svurit vid själen att hans fall skulle lämna spår efter sig i handlingarna. Sen skulle han hyra in sig vid Bolbjer och lita till nödhjälpsarbetena, om ingenting annat ypade sig.

(Forts. i nästa n:r.)

Bland tidevarvets mest anlitade boktryckerier står Zetterlund & Thelanders fortfarande bland de främsta

Radikal prispolitik, kort leveranstid och gediget utförande garanteras våra kunder.

SKEPPSBRON 40 • STOCKHOLM
Telefon: Norr 311 80 (5 linjer)

TIDEVARVET

REDAKTION:
Telefon N. 48 42. Mottagningstid 10—12.

EXPEDITION:
Telefon 182 43.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m. Postgiro 15 44.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:—, kvartal kr. 1:50. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1931
Zetterlund & Thelanders Boktryckeri-A.-B.